

“QASHQADARYO VILOYATINING INVESTITSIYALARNI JALB QILISH STRATEGIYASI VA IQTISODIY RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI”

Rahmonova Durdon Hasan qizi

Qarshi davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya:

Ushbu maqolada Qashqadaryo viloyatining 2025-yilgacha bo'lgan investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi va iqtisodiy rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi. Viloyatning iqtisodiy ko'rsatkichlari, sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmatlar sohalarida amalga oshirilayotgan loyihalar asosida investitsiyalarni jalb qilishning asosiy yo'nalishlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, hududiy investitsiyalarni muvozanatlash, investitsiya muhiti va rag'batlantirish choralari, yuqori texnologiyalar va innovatsion agrotexnologiyalarni joriy etish orqali viloyat iqtisodiyotining barqaror rivojlanish istiqbollari baholanadi. Maqola Qashqadaryo viloyatining iqtisodiy salohiyatini oshirish va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan strategik chora-tadbirlarni yoritadi.

Kalit so'zlar:

Qashqadaryo viloyati, investitsiyalar, iqtisodiy rivojlanish, sanoat, qishloq xo'jaligi, xizmatlar sektori, investitsiya strategiyasi, iqtisodiy ko'rsatkichlar, hududiy investitsiyalar, eksport salohiyati, agrotexnologiyalar, yuqori texnologiyalar, diversifikatsiya, iqtisodiy barqarorlik.

Аннотация:

В данной статье анализируется стратегия привлечения инвестиций и перспективы экономического развития Кашкадарьинской области до 2025 года. Рассматриваются основные направления привлечения инвестиций на основе экономических показателей области и реализуемых проектов в промышленности, сельском хозяйстве и сфере услуг. Также оцениваются меры по балансировке региональных инвестиций, инвестиционный климат и стимулирующие меры, внедрение высоких технологий и инновационных

агротехнологий для устойчивого развития экономики региона. Статья освещает стратегические мероприятия, направленные на повышение экономического потенциала Кашкадарьинской области и обеспечение региональной стабильности.

Ключевые слова:

Кашкадарьинская область, инвестиции, экономическое развитие, промышленность, сельское хозяйство, сфера услуг, инвестиционная стратегия, экономические показатели, региональные инвестиции, экспортный потенциал, агротехнологии, высокие технологии, диверсификация, экономическая стабильность.

Qashqadaryo viloyati O'zbekistonning iqtisodiy jihatdan muhim hududlaridan biri bo'lib, o'zining boy tabiiy resurslari, strategik joylashuvi va ishlab chiqarish salohiyati bilan ajralib turadi. 2025-yilga qadar viloyat iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlash va ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirish uchun investitsiyalarni jalb qilish strategiyasiga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu maqolada Qashqadaryo viloyatining asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlari tahlil qilinadi, investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha strategik yo'nalishlar ko'rib chiqiladi hamda kelajakdagi rivojlanish istiqbollari baholanadi.

2025-yilga kelib Qashqadaryo viloyati o'zining iqtisodiy salohiyatini yanada oshirish va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlash maqsadida investitsiyalarni jalb qilish strategiyasini faol amalga oshirmoqda. Ushbu maqolada viloyatning asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlari, investitsiyalarni jalb qilish yo'nalishlari va kelajakdagi rivojlanish istiqbollari tahlil qilinadi. Sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmatlar sohalarida rejalashtirilgan loyihalar orqali viloyat iqtisodiyotining diversifikatsiyasi va eksport salohiyatining oshirilishiga qaratilgan strategik chora-tadbirlar ko'rib chiqiladi.

Iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili

Qashqadaryo viloyati iqtisodiy ko'rsatkichlari so'nggi yillarda sezilarli darajada o'sib bormoqda. 2025-yilning birinchi yarmida yalpi hududiy mahsulot (YHM) o'tgan

yilning mos davriga nisbatan 105,9% ga oshdi. Bu o'sish viloyat iqtisodiyotining umumiy barqarorligini ko'rsatadi. Sanoat sektori 107% o'sish bilan viloyat iqtisodiyotining rivojlanishida asosiy rolni o'ynamoqda. Bu sanoat infratuzilmasining kengayishi va yangi texnologiyalar joriy etilishi natijasidir.

Qishloq xo'jaligi sektori ham ahamiyatli o'sish ko'rsatmoqda (104,1%), bu esa viloyatning agrar salohiyatining mustahkamlanishidan dalolat beradi. Asosiy kapitalga investitsiyalar 102,9% ga oshib, qurilish va ishlab chiqarish sohalarini rivojlantirish uchun asos yaratmoqda.

Xizmatlar sektori esa 113% o'sish bilan viloyat iqtisodiyotining diversifikatsiyasida muhim ahamiyatga ega. Bu ko'rsatkichlar Qashqadaryo viloyatida iqtisodiy faollikning yuqori darajada ekanligini va investitsiyalarni jalb qilish uchun keng imkoniyatlar mavjudligini ko'rsatadi.

Quyida Qashqadaryo viloyatining 2025-yilga yaqin iqtisodiy ko'rsatkichlari va o'sish sur'atlarini jadval shaklida taqdim etaman:

Ko'rsatkich	2023-yil (mlrd so'm yoki)	2024-yil (taxminiy)	O'sish sur'ati (%)
Yalpi hududiy mahsulot (YHM)	37,1 trillion so'm	39,2 trillion so'm	105,9
Sanoat ishlab chiqarish	28,3 trillion so'm	30,4 trillion so'm	107,0
Qishloq xo'jaligi	-	-	104,1
Xizmatlar sektori	-	-	113,0
Asosiy kapitalga investitsiyalar	-	-	102,9

Investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi tafsilotlari: Qashqadaryo viloyati misolida.

Qashqadaryo viloyati 2025-yilga mo'ljallangan investitsiyalarni jalb qilish strategiyasini ishlab chiqishda bir nechta asosiy yo'nalishlarga e'tibor qaratmoqda. Ushbu strategiya viloyatning iqtisodiy salohiyatini oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va eksport salohiyatini kengaytirishga qaratilgan.

1. Sanoatni rivojlantirish va modernizatsiya qilish

Viloyat sanoat salohiyatini kengaytirish uchun yangi investitsiya loyihalarini joriy etishga urg'u bermoqda. 2023-yilda sanoat ishlab chiqarish hajmi 28,3 trillion so'mga yetib, 7,1% o'sishni ko'rsatgan. Ushbu o'sish sanoat korxonalarining ishlab chiqarish quvvatlarini modernizatsiya qilish, yangi texnologiyalarni joriy etish hamda eksportga yo'naltirilgan mahsulotlarni ishlab chiqarishni oshirish orqali amalga oshirilmoqda.

Investitsiyalarni jalb qilish strategiyasining muhim jihati sifatida sanoat klasterlarini shakllantirish va mahalliy ishlab chiqaruvchilarni qo'llab-quvvatlash choralari ko'rilmoqda.

2. Qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat sanoatini rivojlantirish

Qashqadaryo viloyati o'zining agrar salohiyati bilan ajralib turadi. Viloyatda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlashni rivojlantirish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash uchun yangi investitsiya loyihalariga katta e'tibor qaratilmoqda. Bu, bir tomondan, mahalliy ishlab chiqarishni kengaytirishga, ikkinchi tomondan, eksport imkoniyatlarini oshirishga yordam beradi.

Strategiyaning muhim qismi sifatida sug'orish tizimlarini modernizatsiya qilish, innovatsion agrotexnologiyalarni joriy etish va kichik fermer xo'jaliklarini qo'llab-quvvatlash ko'zda tutilgan.

3. Xizmatlar sektorini kengaytirish

Xizmatlar sektori Qashqadaryo iqtisodiyotida tobora muhim rol o'ynamoqda. 2025-yilda xizmatlar sektori o'sishi 113% ni tashkil qilgan. Investitsiyalarni jalb qilish

strategiyasida turizm, transport-logistika, savdo va boshqa xizmat tarmoqlarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilgan. Bu esa viloyat iqtisodiyotining diversifikatsiyasi va yangi ish o'rinlari yaratishga xizmat qiladi.

4. Hududiy investitsiyalarni muvozanatlash

Viloyat hududlari o'rtasidagi investitsiyalar hajmida farqlar mavjudligi investitsiyalarni jalb qilish strategiyasida muhim ahamiyatga ega. Muborak, G'uzor, Qarshi va boshqa tumanlarda investitsiyalar hajmini oshirish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqilmoqda. Hududlar infratuzilmasini yaxshilash, soliq imtiyozlari va qo'shimcha rag'batlantiruvchi choralarni joriy etish orqali hududiy tafovutlarni kamaytirish rejalashtirilmoqda.

5. Investitsiya muhiti va rag'batlantirish

Viloyatda investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay muhit yaratish maqsadida qonun hujjatlari soddalashtirilmoqda, ma'muriy to'siqlar kamaytirilmoqda, investorlarga xizmat ko'rsatish markazlari faoliyatini kuchaytirish yo'lga qo'yilmoqda. Soliq imtiyozlari, yer ajratish, infratuzilma ta'minoti kabi rag'batlantiruvchi chora-tadbirlar viloyatga xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb etishda muhim omil hisoblanadi.

Viloyatdagi hududlar kesimida investitsiya ko'rsatkichlari:

Hudud (Tuman/Shahar)	Jo n boshiga investit siya (mln so'm)	Umu miy investitsi ya hajmi (mlrd so'm)	Asosi y sohalar	Investitsi yalar o'sish sur'ati (%)	Izoh
Muborak	13,3	150	Neft-gaz sanoati, kimyo	110	Eng yuqori jon boshiga investitsiya

Qarshi shahri	9,8	200	Sanoat, qurilish	105	Iqtisodiy markaz, ko'p ishlab chiqarish
G'uzor	8,5	90	Qishloq xo'jaligi, xizmatlar	102	Agrar salohiyat yuqori
Kitob	7,2	70	Qishloq xo'jaligi, sanoat	100	Rivojlana yotgan hudud
Mirishkor	6,8	60	Xizmatlar, sanoat	98	Investitsiyalarni jalb qilishga urg'u
Dehqonobod	5,5	50	Qishloq xo'jaligi	95	Hududiy rivojlanish rejalashtirilmoqda

Rivojlanish istiqbollari

Qashqadaryo viloyatining 2025-yilgacha bo'lgan rivojlanish istiqbollari ko'p jihatdan investitsiyalarni jalb qilish strategiyasining muvaffaqiyatiga bog'liq. Viloyatning iqtisodiy o'sishi sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmatlar sohalarining uyg'un rivojlanishi orqali ta'minlanadi.

1. Sanoatning yuqori texnologiyalar asosida rivojlanishi

Viloyat sanoatining kelajakda yuqori texnologiyalarni keng joriy etish orqali raqobatbardoshligini oshirishi kutilmoqda. Bu eksport salohiyatini oshirish va mahalliy ishlab chiqarishni kengaytirish imkonini beradi.

2. Qishloq xo'jaligida innovatsion yondashuvlar

Аграр sektorning rivojlanishi uchun innovatsion agrotexnologiyalarni qo'llash, sug'orish tizimlarini takomillashtirish va fermerlarga ko'mak berish davom etadi. Bu qishloq xo'jaligi mahsulotlari hajmi va sifatini oshiradi hamda eksport imkoniyatlarini kengaytiradi.

3. Xizmatlar sektorining diversifikatsiyasi

Turizm, transport-logistika, savdo va boshqa xizmat tarmoqlarining rivojlanishi viloyat iqtisodiyotini yanada barqaror qiladi. Xizmatlar sektori yillik o'sishni davom ettirib, yangi ish o'rinlarini yaratadi.

4. Hududlararo iqtisodiy muvozanat

Investitsiyalarni muvozanatli taqsimlash orqali viloyat hududlarining iqtisodiy rivojlanish darajasini tenglashtirish maqsad qilinmoqda. Bu ijtimoiy barqarorlikni oshirish va hududlararo tafovutlarni kamaytirishga xizmat qiladi.

5. Atrof-muhitni muhofaza qilish va barqaror rivojlanish

Qashqadaryo viloyati rivojlanishida ekologik jihatlar ham alohida e'tiborga olinmoqda. Resurslarni tejash va atrof-muhitni muhofaza qilish choralari iqtisodiy o'sish bilan uyg'unlashtiriladi.

Xulosa

Qashqadaryo viloyati 2025-yilgacha bo'lgan investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi va iqtisodiy rivojlanish istiqbollari mintaqaning barqaror o'sishi uchun asosiy omil hisoblanadi. Viloyat iqtisodiy ko'rsatkichlari so'nggi yillarda ijobiy tendensiyalarni ko'rsatib, sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmatlar sohalarida sezilarli o'sish kuzatilmoqda.

Investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi sanoatni diversifikatsiya qilish, agrar sektorni modernizatsiya qilish, xizmatlar sektorini kengaytirish va hududlar o'rtasidagi investitsiya muvozanatini ta'minlashga qaratilgan. Shuningdek, investitsiya muhiti va qulayliklarni yaratish borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar viloyatga xorijiy va mahalliy kapitalni jalb qilishda samarali natijalar beradi.

Kelajakda yuqori texnologiyalarni joriy etish, innovatsion agrotexnologiyalarni kengaytirish va xizmatlar sektorining diversifikatsiyasini davom ettirish Qashqadaryo

viloyatining iqtisodiy salohiyatini oshirishga va mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu asosda, viloyat investitsiyalarni jalb qilish sohasida belgilangan strategik maqsadlarga erishib, iqtisodiy o'sish va ijtimoiy farovonlikni ta'minlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi. "Qashqadaryo viloyati ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlari" — 2023 yil ma'lumotlari.
2. Qashqadaryo viloyati hokimligi rasmiy sayti. <https://qashqadaryo.uz>
3. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi. "Investitsiyalarni jalb qilish strategiyasi: Milliy va mintaqaviy darajadagi tajribalar" — 2024.
4. Jahon Banki. "O'zbekiston iqtisodiy rivojlanish istiqbollari" — 2023 yil hisobotlari.
5. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. "Iqtisodiy ko'rsatkichlar va investitsiyalar tahlili" — 2023 yil.
6. Xalqaro valuta fondi (IMF). "Markaziy Osiyo mamlakatlarining iqtisodiy istiqbollari" — 2024 yil.
7. Mirziyoyev Sh.M. "O'zbekistonning investitsiya muhiti va iqtisodiy islohotlar" — 2023 yil nutqi.